

1570447

Археологія України

РОМАН БОРСУК

ЧАС В ГНЮ ТА КАМІННЯ

Ми Українці!

Чому ми такі?

У кожного народу, так само, як і у кожної людини є своя власна, неповторна й унікальна вдача, що вирізняє цей народ серед інших народів. Ми не схожі на білорусів, поляків чи росіян, хоча й живемо, начебто й по-сусідству – мало що не в одному домі. То чому так діється? Коли мова йде про вдачу окремої людини, відповісти на таке запитання простіше: бо такою вона народилась, бо так цю людину виховали батьки, бо так, зрештою зійшлись зірки в момент її народження. А коли нам святкувати народини свого народу? Не держави, а саме народу? Чи можемо ми сказати, що до такої-то дати українців не було, а після цієї дати вони з'явилися. Звідки вони з'явилися? От про те, звідки взяли українці на цій землі і ким вони були до того, як стати українцями, ми й поговоримо під час наших спільних подорожей у минуле. Бо, як сказав колись Сковорода, – ніхто не може вбити в собі зло, коли не втямить спершу, що таке те зло, а що добро. А не визнавши сього у себе, як можна взнати і вигнати його в інших.

ЗМІСТ

Від автора	03
Розділ I <i>Як люди навчилися лічити до десяти, а дехто й до дванадцяти? Коли не святі ліплять горщики. Як ми мислимо: про нейрони, нейронні мережі, і не тільки... Чому повторення є матір'ю навчання? Як відбувається і пам'ятасмо, не пам'ятаючи. Коли і де почався ланцюжок трансляції пам'яті або від кого ведеться людський рід? Про денісівців, флоресців та інші різновиди розумних нелюдей.</i>	07
Розділ II <i>Мітохондріальна Єва: хто вона така? Що можна знайти серед генетичного сміття? Як працює генетичний календар? Праматері й прабатьки людства: скільки їх було? Як вони виглядали або пралюди, що живуть серед нас. Яка мета у еволюції? Навіщо люди стали розумними і скільки коштує розум? Шкільна теорія походження людини або чому предки людей не повинні були людьми стати?</i>	20
Розділ III <i>Якщо не Дарвін, то хто? Звідки взяли двісті двадцять три гени, що чинять нас людьми? Нібійські колонізатори та шахтарі-австралопітеки: чи можливо це? Деволюція проти еволюції. Заборонена археологія: незручні артефакти. Куди ми рухаємось: від тварини до людини чи навпаки?</i>	30
Розділ IV <i>Східна Африка тепер і колись. Велика Африканська Рифтова Долина – калиска чи лабораторія людинотворення? Земноводнодеревне життя: що для нього потрібне, а що є зайвим? Чому, щоб стати розумним треба залишатись дитиною? Незбагненне чудо неотенії. Інформаційний голод: чинник чи наслідок олюднення?</i>	36
Розділ V <i>Наш потрібний мозок. Внутрішня рептилія: що вона любить? Емоційний мозок та його внутрішня мова. Несвідоме та неусвідомлене: в чому різниця? Раціональний мозок: де він знаходиться? Хімія щастя. Гормональний квартет задоволення. Механізм внутрішнього підкріплення.</i>	42
Розділ VI <i>Вікові особливості механізму внутрішнього підкріплення. Дофамінове підкріплення: що воно дає людям? Кому належить механізм підкріплення? Загибель мишачого раю. Самостимуляція і самомотивація або чому нам весь час чогось хочеться?</i>	48
Розділ VII <i>Вигнання з раю. Чим людські лінощі відрізняються від тваринних? Особливості двоногого кохання і дворукого харчування. Від спритності рук до розвитку мови. Чи уміли пралюди думати? Думання і мислення: в чому різниця? Як мова замінила чухання? Число Данбар або скільки людям потрібна мова? Про що говорили первісні люди? Чому жінки люблять вухами? Генетично обумовлена граматики. Про що снять діти в утробі матері? Чи уміли брехати перші люди?</i>	54
Розділ VIII <i>Перехідна ланка, яка виявилась тупиковою. Перша південна мавпа з Таунг. Австралопітечка Люсі і австралопітек Кадануумуу. Ефект пляшкового горла. Австралопітеки-вегани і австралопітеки-м'ясоїди: хто з них пробрався крізь пляшкове горло? Скільки калорій споживає мозок і звідки ці калорії взяти? Первісне людство і його сучасні наслідки.</i>	66
Розділ IX <i>Вдосконалені продукти людинотворення – люди вміли, працюючи та інші. Перші знаряддя праці: як та навіщо їх виготовляли? Люди вміли: що вони уміли? Чи варто кидати камінням в голодного лева? Ментальна зброя первісних людей або як захистити себе страхом? Радіо Калахарі. Винайдення вогню: вирішальний крок до цивілізації. Загадка всеїдства. Дзеркальні нейрони і колективні емоції. Чому ми не стали суперлюдьми?</i>	75
Розділ X <i>Майже ми - люди роботяці і люди випрямлені. Що могли вимовити випрямлені люди? Нові технології каменообробної індустрії. Чи торгували перші люди? Як наші предки оголосили війну природі. Голодний ген: звички первісних людей, котрі шкодять сучасному людству. Еволюційні пріоритети пересічності. Саморганізація людських груп. Соціально-психологічні причини розселення людства. Еволюційні механізми розповсюдження інформації. Ефект сотої мавпи. Архетипи та архетипне мислення. Морфогенетичні поля та поля свідомості.</i>	86

Розділ XI	<i>Перші європейці і перші українці. Нові версії носіїв розуму – Homo sapiens та Homo neanderthalensis. Пляшкове горло чи вушко голки? Катастрофа світового масштабу і довгі роки без літа. Перед фінальним забігом. Перші міграції перших людей. Стороннім вхід заборонено.</i>100
Розділ XII	<i>Російський козак з долини Неандерталь. Розумні нелюди: як вони виглядали? Винахідники одягу та житла. Комуналки кам'яної доби. Неандертальський похорон. Найстарший населений пункт України. Загадки драконячої ями. Екндертальсткий культ ведмедя і його продовження в нашому світі. Люди і неандертальці: не вороги, але й не друзі.</i>106
Розділ XIII	<i>Генетично обумовлений альтруїзм. Історичне коріння звичаїв гостинності. І знову про дзеркальні нейрони. Неандертальський індивідуалізм проти людського колективізму. Соціальна адаптованість: здобуток чи міна сповільненої дії? Шлях виживання: від стада до родини, від родини до роду, від роду до народу. Секс в обмін на їжу. Окситоцинова стимуляція і еволюція соціальної поведінки. Коли люди навчилися кохати? Як краса врятувала людство? Чи є українські чугайстри живою пам'яттю про неандертальців? Коли голод стає дороговказом. За що люди повинні бути вдячними неандертальцям?</i>119
Розділ XIV	<i>Три хвили першоєвропейців. Чиїми нащадками ми є? Сім матерів Європи. Хранительниці вогню. Як люди шанували вогонь. Прообраз Чуда-Юда. Ходяча комора з м'ясом. Прості кулінарні рецепти давнини: квашена акула. Неоантропи – хто вони?</i>134
Розділ XV	<i>Люди з Кро-Маньон: як вони виглядали та як жили. Одяг кам'яної доби. Шість тисяч намистин Сунзиру. Безликі втілення жіночності: навіщо вони були потрібні? Три грації з Англе-сюр-д'Англе. Доісторична фабрика вуду. Чому, йдучи в гості, ми беремо з собою гостинець? Каліки чи чарівники?</i>144
Розділ XVI	<i>Ну, зовсім, як діти! Особливості дитячого мислення. Дологічне мислення. Чи бувають боги дітьми? Твори мистецтва виконані нелюдськими руками. Чудо Альтаміри. Доісторичні картинні галереї Європи: живопис в темряві. Чи може мавпа навчитись малювати? Стан недосної корови. Що і як вони малювали? Печерна астрономія. 3D кінотеатр кам'яної доби: психоделічний живопис. Кольори кам'яної доби: як наші предки бачили свій світ? І навіщо це їм було?</i>159
Розділ XVII	<i>В чому мета дитинства? Мапа дорослішання. Райський сад. Театр перевдягання в дорослі шати. Початок великої гри. Чотири дороги в доросле життя. Скільки коштують цукерки? Аутизм первісних людей. Невербальне мислення або як мислять діти, коли не вміють говорити? Де народжуються ідеї?</i>174
Розділ XVIII	<i>Малюнки, що творять світ. Паради бізонів і зимово-літній носоріг. Відбитки жіночих долонь і людино-олень з печери Трьох Братів. Час, коли народилась казка. Кров культури або навіщо нам уява? Матриця життя або світ, яким керує уява. Штадельський лев і маріонетка з Брно: навіщо вони були потрібні? Чому ми не є телепатами: маніпуляція – як одна із функцій мови.</i>187
Розділ XIX	<i>Доісторичні українці: скільки їх було? Економічні зони України часів кам'яної доби. Історія дослідження Гінцівської стоянки. Кістяні житла. Межиріцька мапа: доісторичні картографи. Амвросіївські мисливці на бізонів. Хто відкрив Америку? Мізинські дива. Музичні інструменти кам'яної доби. Чому люди слухають музику? Доісторичний наручний календар. Магія вишиванки. Зигмунд Фройд: не ту науку назвали археологією. Творці цивілізації.</i>	...196
Розділ XX	<i>Нейрохірургія кам'яної доби: навіщо вони це робили? Знахарі чи лікарі? Альпійська акупунктура. Шаманізм: історичне коріння. Шаманська психотерапія: навіщо вона потрібна? Глобальне отупіння людства і як йому протистояти? Нейрологічна революція і перезавантаження колективного несвідомого. Пізнай себе і пізнаєш світ.</i>215
Навіщо нам пам'ять?224